

Besluit tot wijziging van het Eindexamenbesluit VO en het Eindexamenbesluit VO BES in verband met de versterking van de kwaliteit van de schoolexamenorganisatie in het voortgezet onderwijsonderwijs en het voortgezet algemeen volwassenen onderwijs.

1. Wat is de aanleiding?

N.a.v. de situatie rondom het VMBO Maastricht, onderzoek Ten Dam, het Inspectie rapport over het Calvin College Amsterdam en het LAKS onderzoek heeft MBVOM een brief aan de Tweede Kamer gestuurd waarin hij een maatregelenpakket heeft toegezegd voor de versterking van de schoolexamenorganisatie op scholen.¹

De onderzoeken bevestigen het beeld dat de kwaliteit van de schoolexaminering op vo-scholen onvoldoende geborgd is en dat een onzorgvuldig examenproces onzekerheid bij leerlingen en ouders veroorzaakt.

2. Wie zijn betrokken?

De wijzigingen van het Eindexamenbesluit VO en Eindexamenbesluit VO BES hebben gevolgen voor besturen van scholen in het voortgezet onderwijs en de vavo, directies van scholen voortgezet onderwijs en vavo, voor examensecretarissen, de examencommissie vavo en leraren en ouders en leerlingen

3. Wat is het probleem?

De genoemde onderzoeken en het thema onderzoek van de inspectie met betrekking tot toetsing en examinering bevestigen het beeld dat de kwaliteit van de schoolexaminering op vo-scholen onvoldoende geborgd is en dat een onzorgvuldig examenproces onzekerheid bij leerlingen en ouders veroorzaakt.³ De oorzaken die ten grondslag liggen aan de tekortkomingen in de borging, zo blijkt uit het themaonderzoek van de inspectie, hebben betrekking op drie aspecten. Allereerst gaat het om de praktische organisatie en uitvoering van het examenproces. Ten tweede is er sprake van een onduidelijke verantwoordelijkheidsverdeling binnen scholen met betrekking tot het examenproces. En ten derde is er onvoldoende bewustzijn met betrekking tot de functie van het schoolexamen als onderdeel van het eindexamen. De regering verwacht van scholen dat zij bewuste keuzes maken over de invulling en inzet van het schoolexamen, maar dat vindt in de praktijk onvoldoende plaats.² Dit leidt tot twijfels aan de kwaliteit van het schoolexamen en in het verlengde daarvan de waarde van het diploma.

4. Wat is het doel?

Het voorstel heeft tot doel om de bovengenoemde maatregelen op te nemen in het Eindexamenbesluit VO en VO BES om zo de kwaliteit van de (school)examenorganisatie in het voortgezet onderwijs te versterken.

Ten eerste door de verdeling van taken en bevoegdheden van de diverse betrokkenen bij de (school)examenorganisatie te verhelderen. Voor de school, voor de leerling en voor de ouders moet duidelijk zijn wie welke rol en verantwoordelijkheid heeft bij de organisatie van het eindexamen.

Ten tweede door de artikelen over de inhoud, de totstandkoming en de wijziging van het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting (pta) te verduidelijken en aan te scherpen. Het moet voor het bevoegd gezag, scholen en de examencommissie VAVO duidelijk zijn wat er in het examenreglement en het pta moet worden opgenomen en hoe deze stukken moeten worden vastgesteld dan wel kunnen worden gewijzigd. Voor leerlingen en ouders moet eenvoudig na te gaan zijn of het examenreglement en het pta

¹ [Kamerstukken II, 2019-2020, 31289 nr. 408](#)

² <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/examen-voortgezet-onderwijs/documenten/rapporten/2020/01/31/schoolexaminering-in-het-voortgezet-onderwijs>.

voldoen aan de wettelijke vereisten en of de school zich aan de voorgeschreven eisen en procedures houdt.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De VO-sector is (samen met OCW) aan de slag gegaan met de versterking van de kwaliteitsborging van (school)examenorganisatie. Om deze acties kracht bij te zetten en de verschillen tussen scholen, zoals geconstateerd in meerdere onderzoeken te minimaliseren, is aanpassing van het Eindexamenbesluit VO nodig.³ Daarnaast is het voor het toezicht en de handhaving noodzakelijk dat de deugdelijkheidseisen duidelijk en helder zijn. De nul-optie zou in strijd zijn met het beleid zoals voorgesteld in eerder genoemde Kamerbrief van 17 oktober 2019 van de MBVOM. Het is in het belang van gelijke kansen voor leerlingen, de diplomawaarde en de rechtszekerheid van ouders en leerlingen, dat de kwaliteitsborging van toetsing en examinering in het vo verder wordt versterkt. Daarvoor is het nodig om de verbeterpunten die in de afgelopen tijd naar voren zijn gekomen te verankeren in wet- en regelgeving, zodat voor scholen duidelijk is waar ze aan moeten voldoen.

6. Wat is het beste instrument?

Wijziging van het eindexamenbesluit is noodzakelijk om de toegezegde maatregelen en beoogde versterking te verankeren.

Het betreft:

- a. het aanscherpen en aanvullen van de vereisten van het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting (PTA),
- b. het verplichten van een examencommissie voor vo-scholen voor de borging van de kwaliteit van de examinering,
- c. verduidelijking en versterking van de rol van de examensecretaris, en
- d. het aanscherpen van de eisen rondom het uitreiken van de schoolexamenresultaten door de school aan leerlingen en ouders ter afsluiting van het schoolexamen.⁴

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Scholen en leerlingen: Meer duidelijkheid op het gebied van inhoud, taken en verantwoordelijkheden rondom de examenorganisatie van de schoolexamens.

Leerlingen: Versterking van de rechtszekerheid en kansengelijkheid van leerlingen.

Scholen: Aanpassing van de examenorganisatie van de schoolexamens. Mogelijkerwijs ook het aanpassen van het examenreglement en pta. Scholen zullen meer professioneel moeten gaan handelen. Voor scholen betekent dit ook een mogelijke verschuiving van taken en bevoegdheden, gewijzigd handelingsrepertoire en het inrichten van andere procedures. Hiervoor zullen incidentele en structurele investeringen en tijd nodig zijn.

Inspectie: Aanpassing toezichtskader

³ <https://www.vo-raad/nieuws/commissie-kwaliteit-schoolexaminering-kwaliteit-schoolexaminering-onvoldoende-gegarandeerd>.

<https://www.laks.nl/laks-examenproblematiek-calvijn-geen-incident-grondige-aanpak-vereist/>.

<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/examen-voortgezet-onderwijs/documenten/rapporten/2020/01/31/schoolexaminering-in-het-voortgezet-onderwijs>.

⁴ Kamerstukken II, 2019-2020, 31 289, nr. 408.